

1828
ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๒๓.๖/ว ๗๒๕๕

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การเร่งรัดดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แก้ไขเพิ่มเติม)

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๒๓.๓/ว ๖๐๖๙ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๑๕๕๑ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘

๓. หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๒๓.๖/ว ๗๓๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๔/ว ๘๒๑๙

ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดนครศรีธรรมราชแจ้งโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับมอบหมายในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน โรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น ของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ให้ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน และขอความร่วมมือองค์กรป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เร่งรัดการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวในทุกพื้นที่ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในสังกัด ประสานความร่วมมือกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ ในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือบุคลากรในสังกัด เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า การเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธี และรับผิดชอบ รวมถึงการป้องกันตัวเองจากโรคพิษสุนัขบ้า ตลอดจนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับ โรคพิษสุนัขบ้าและสร้างความตระหนักรับผิดชอบในการให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงและประชาชนทั่วไปนำสัตว์เลี้ยง ไปรับการฉีดวัคซีน ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้รับการประสานแจ้งจากกรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์เกี่ยวกับสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ในช่วงเดือนมกราคม - สิงหาคม ๒๕๖๙ พบว่า มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน ๑๐ ราย ในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา อุบลราชธานี ตาก หนองคาย ศรีสะเกษ กาญจนบุรี ชลบุรี และจันทบุรี รวมทั้งพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จากระบบเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน ๒๐๙ ตัว จากจำนวนทั้งหมด ๔,๒๒๕ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๕ โดยพบเชื้อในสุนัขเป็นส่วนใหญ่ จำนวน ๑๘๖ ตัว ซึ่งจากการสอบสวน พบว่าปัจจัย และสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การติดเชื้อและเสียชีวิต ได้แก่ ผู้ถูกสัตว์กัดหรือข่วนไม่ได้ล้างแผลหรือไม่ได้รับวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคอย่างเหมาะสม การไม่สามารถติดตามสัตว์ที่กัดหรือข่วน เพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ การเลี้ยงสัตว์โดยไม่ได้รับวัคซีนหรือได้รับวัคซีนไม่ต่อเนื่อง การปล่อยสัตว์ โดยไม่มีการควบคุม ตลอดจนข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการในพื้นที่ห่างไกลและพื้นที่ชายแดน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๙) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายวรวิทย์ เลียงประสิทธิ์)

/ได้มีข้อสั่งการ...

ได้มีข้อสั่งการในคราวการตอบกระทู้ของสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ อาคารรัฐสภา โดยมีข้อสั่งการเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุม และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ดังต่อไปนี้ (๑) กำชับผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด กำกับและติดตามให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ในที่สาธารณะให้ครบทุกแห่ง (๒) ใช้กลไกคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัด ในการกำกับดูแลพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าให้ครบทุกพื้นที่ (๓) กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดของจังหวัด โดยมีเป้าหมาย "ผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์" ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และลดอัตราการเสียชีวิตของประชาชนจากโรคพิษสุนัขบ้า จึงให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและกำกับ ติดตามการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตามแนวทางสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health) เพื่อยกระดับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าอย่างเป็นระบบ เพื่อลดการเสียชีวิตของประชาชนจากโรคพิษสุนัขบ้าและกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของจังหวัดให้ชัดเจน โดยมีเป้าหมายตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ "ผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์ (Zero Death) ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐" พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ในกรณีนี้ จังหวัดนครราชสีมาฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ "ผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์ (Zero Death) ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐" จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือเทศบัญญัติท้องถิ่น หรือปรับปรุงข้อบัญญัติ หรือเทศบัญญัติท้องถิ่น

๑.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ในที่สาธารณะ เร่งรัดดำเนินการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ในที่สาธารณะให้แล้วเสร็จ

๑.๒ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติแล้ว อาจพิจารณาดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งนี้ ให้พิจารณากำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ การควบคุมจำนวนสัตว์ การป้องกันเหตุรำคาญและอันตรายจากสัตว์ และมาตรการอื่นที่จำเป็นตามบริบทของพื้นที่

๒. สสำรวจประชากรสุนัขและแมวทั้งที่มีเจ้าของและไม่มีเจ้าของให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ เช่น บ้าน วัด โรงเรียน ตลาด และสถานที่สาธารณะ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลจำนวนสัตว์ไปบันทึกในระบบ Rabies One Data เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนจัดซื้อวัคซีน การฉีดวัคซีน การเฝ้าระวังโรค การสอบสวนโรค และติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. เร่งรัดการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวให้ครอบคลุม ทั้งในสุนัขและแมวที่มีเจ้าของและไม่มีเจ้าของ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง พื้นที่เกิดโรค พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ที่เป็นรอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานการดำเนินงานร่วมกันในการฉีดวัคซีน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมว ให้ครอบคลุมมากกว่า ร้อยละ ๘๐ เพื่อป้องกันโรคในพื้นที่ กรณีพบสัตว์ที่สงสัยหรือพบผลการตรวจยืนยันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ หรือพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ให้ประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด หรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่โดยเร็ว เพื่อดำเนินการเฝ้าระวัง สอบสวน ควบคุมโรค และดำเนินการด้านวัคซีนในสัตว์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนด

๔. จัดทำแผนการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับพื้นที่ที่พบผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้า พื้นที่ที่พบสัตว์ติดเชื้อหรือสงสัยติดเชื้อ พื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่ที่เคยเกิดโรค พื้นที่รอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่สาธารณะ และแหล่งชุมชน เช่น ตลาด วัด แหล่งท่องเที่ยว โรงเรียน สถานที่ราชการ เป็นต้น พื้นที่ที่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์ พื้นที่ที่มีคนงานย้ายเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก และพื้นที่ชายแดนที่มีความเสี่ยง

๕. สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเหตุโรคพิษสุนัขบ้า โดยประสานความร่วมมือกับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จิตอาสา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ค้นหา แจ้งเหตุ และติดตามสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

๕.๑ กรณีพบผู้ถูกสุนัขหรือแมวกัด ข่วน เลียบบริเวณบาดแผลหรือเยื่อぶตาหรือมีเหตุสัมผัสสัตว์ที่อาจเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้า ให้เร่งติดตามและประสานหน่วยบริการสาธารณสุข เพื่อให้ผู้สัมผัสเข้ารับ การประเมินความเสี่ยงและรับการดูแลป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหรือฉีดวัคซีนโดยเร็ว รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสัตว์ที่ก่อเหตุ และดำเนินการตามมาตรการการควบคุมโรคต่อไป

๕.๒ กรณีพบสุนัขหรือแมวที่มีอาการผิดปกติ สงสัยป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้า สัตว์ตายโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือสัตว์ที่มีประวัติกัดหรือข่วนคน ให้เร่งแจ้งและประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด หรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่ เพื่อดำเนินการควบคุมโรค เก็บตัวอย่างและส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการตามหลักวิชาการและมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนด ทั้งนี้ ให้หลีกเลี่ยงการสัมผัส จับ เคลื่อนย้าย หรือดำเนินการกับสัตว์หรือซากสัตว์ดังกล่าวโดยไม่จำเป็น และ ห้ามนำสัตว์ที่สงสัยหรือมีความเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้าไปปล่อย ทิ้ง ผิง หรือทำลายซากโดยไม่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากอาจทำให้ไม่สามารถตรวจยืนยันโรคและติดตามผู้สัมผัสสัตว์เพื่อเข้าสู่ระบบการป้องกันโรคได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

๖. บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคเครือข่ายในพื้นที่ ตามแนวคิด “ONE HEALTH” โดยประสานการดำเนินงานระหว่างสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดหรืออำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรืออำเภอ โรงพยาบาลหรือหน่วยบริการสาธารณสุข ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัคร จิตอาสา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อร่วมกันสำรวจ เฝ้าระวัง และค้นหาผู้สัมผัสสัตว์ที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข หรือยังไม่ได้เข้ารับการฉีดวัคซีนครบตามกำหนด และเร่งรัดนำไปเข้าสู่ระบบการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง

๗. ประชาสัมพันธ์และสื่อสารความเสี่ยงของโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงโดยใช้ช่องทางการสื่อสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือขอความร่วมมือจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด สถานศึกษา ศาสนสถาน สื่อมวลชน ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้และความตระหนักให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะสถานที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ เช่น โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลาด วัด สถานที่พักอาศัยของแรงงาน และสถานที่สาธารณะ โดยเน้นย้ำสาระสำคัญในการป้องกัน ควบคุมโรค และการปฏิบัติตนเมื่อถูกสัตว์สัมผัสหรือทำร้าย ได้แก่ “ล้างแผล ใส่ยา กักสัตว์ หามือ และฉีดวัคซีนให้ครบตามกำหนด” โดยหากถูกสุนัขหรือแมวกัด ข่วน หรือเลียที่บาดแผล หรือเยื่อぶตา แมื่บาดแผลเล็กน้อย ให้รีบล้างแผลด้วยน้ำและสบู่อย่างน้อย ๑๕ นาที ใส่ยาฆ่าเชื้อ และรีบไปพบแพทย์เพื่อรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และให้กักขังสัตว์ที่ก่อเหตุเพื่อสังเกตอาการเป็นเวลา ๑๐ วัน และหากพบว่าสัตว์มีอาการผิดปกติหรือตายให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที เพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติ รวมทั้งให้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับ สุนัขและแมวทุกตัว รวมถึงลูกสุนัขและลูกแมว หรือสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน สามารถติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าได้ หากไม่ได้รับวัคซีนหรือมีโอกาสมัผัสสัตว์ติดเชื้อ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงและประชาชนทั่วไป นำสัตว์เลี้ยงไปเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

๘. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีหรือสนับสนุนการทำหมันสุนัขและแมวในพื้นที่เพื่อป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มของสุนัขจรจัดหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เช่น ตลาด วัด โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชน พื้นที่สาธารณะ สถานที่พักอาศัยของแรงงาน พื้นที่ที่มีการร้องเรียน หรือมีประวัติสัตว์กัดประชาชน พื้นที่ที่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์ และพื้นที่รอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย (Soi Dog Foundation) เพื่อร่วมดำเนินการตามแนวทางในหนังสือสั่งการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๑๕๕๑ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางการบูรณาการการทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัข - แมว กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙. รายงานผลการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่นตามข้อ ๑ พร้อมปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานให้ทราบ โดยให้รายงานผ่านแบบรายงานออนไลน์ (Google Forms) รายละเอียดตาม Qr Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๙

๑๐. ให้นายอำเภอกำกับดูแลเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ในการขับเคลื่อนโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ "ผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์ (Zero Death) ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐"

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพจน์ จิตร์เพชร)
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณะและประสานงานอำเภอ

โทร. ๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๓๑

ผู้ประสานงานนายสุวัฒน์ พนาลี ๐๙ ๖๙๕๙ ๔๓๕๒

๒๓ กันยายน ๒๕๖๙

เรื่อง การเร่งรัดดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๐๙๙๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๓๙๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๙
๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๑๕๕๑ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี และได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น ของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืนและได้ร่วมกับกรมปศุสัตว์และกรมควบคุมโรค จัดทำโครงการความร่วมมือการรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในการเร่งรัดกิจกรรมการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวในทุกพื้นที่ และให้ประสานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ สำนักงานสาธารณสุขในพื้นที่ ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า การเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธี และรับผิดชอบ รวมถึงการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า ตลอดจนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและสร้างความตระหนักรับผิดชอบในการให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงและประชาชนทั่วไปนำสัตว์เลี้ยงไปรับการฉีดวัคซีน ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ รายละเอียดตามอ้างถึง นั้น

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับการประสานแจ้งจากกรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์เกี่ยวกับสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๙ พบว่า มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน ๑๐ ราย ในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา อุบลราชธานี ตาก หนองคาย ศรีสะเกษ กาญจนบุรี ชลบุรี และจันทบุรี รวมทั้งพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จากระบบเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า thairabies.net ประเทศไทย รายงานผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จำนวน ๒๐๙ ตัว จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ๔,๒๒๕ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๕ โดยพบเชื้อในสุนัขเป็นส่วนใหญ่ จำนวน ๑๘๖ ตัว จากการสอบสวนผู้เสียชีวิต พบปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ผู้ถูกสัตว์กัดหรือข่วนไม่ได้ล้างแผลหรือไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคอย่างเหมาะสม การไม่สามารถติดตามสัตว์ที่กัดหรือข่วนเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ การเลี้ยงสัตว์โดยไม่ได้รับวัคซีนหรือได้รับวัคซีนไม่ต่อเนื่อง การปล่อยสัตว์โดยไม่มีการควบคุม ตลอดจนข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการในพื้นที่

ทางไกลและพื้นที่ชายแดน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๙) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายวรวิทย์ เลียงประสิทธิ์) ได้มีข้อสั่งการในคราวการตอบกระทู้ของสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ณ อาคารรัฐสภา โดยมีข้อสั่งการเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ดังต่อไปนี้ (๑) กำชับผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด กำกับและติดตามให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ในที่สาธารณะ ให้ครบทุกแห่ง (๒) ใช้กลไกคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัด ในการกำกับดูแลพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ให้ครบทุกพื้นที่ และ (๓) กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดของจังหวัด โดยมีเป้าหมาย “ผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์” ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และลดอัตราการเสียชีวิตของประชาชนจากโรคพิษสุนัขบ้า จึงให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป้าหมายและกำกับ ติดตามการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ โดยบูรณาการการทำงาน ร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตามแนวทางสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health) เพื่อยกระดับ การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าอย่างเป็นระบบ เพื่อลดการเสียชีวิตของประชาชนจากโรคพิษสุนัขบ้า และกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของจังหวัดให้ชัดเจน โดยมีเป้าหมายตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ “ผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์ (Zero Death) ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐” พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวสุจิตรา ดาวเรือง/

นายเจนวิทย์ เชื้อสวาท

แนวทางการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้วยสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ พบว่า มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน ๑๐ ราย ในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา อุบลราชธานี ตาก หนองคาย ศรีสะเกษ กาญจนบุรี ชลบุรี และจันทบุรี รวมทั้งพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จากระบบเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า thairabies.net ประเทศไทย รายงานผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จำนวน ๒๐๙ ตัว จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ๔,๒๒๕ ตัว คิดเป็น ร้อยละ ๔.๙๕ โดยพบเชื้อในสุนัขเป็นส่วนใหญ่ จำนวน ๑๘๖ ตัว ดังนั้น เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอความร่วมมือจังหวัดประสานขอความร่วมมือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทางการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ดังนี้

๑. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น หรือปรับปรุงข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น

๑.๑ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น เกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ ให้ดำเนินการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๖ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ มาตรา ๒๙ ที่ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ โดยการออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติท้องถิ่น เพื่อกำหนดให้ส่วนหนึ่ง ส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็น “เขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์” ได้ โดยอาจกำหนดเป็น (๑) เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดโดยเด็ดขาดหรือ (๒) เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อย สัตว์บางชนิดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดหรือ (๓) เขตให้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิด โดยต้องอยู่ภายใต้มาตรการ อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ เช่น ความเจริญของชุมชน ความหนาแน่นของชุมชน ลักษณะ การประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น และลักษณะปัญหาของการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์แต่ละประเภท

๑.๒ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติแล้ว อาจพิจารณา ดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของ โรคพิษสุนัขบ้า ทั้งนี้ ให้พิจารณากำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ การควบคุม จำนวนสัตว์ การป้องกันเหตุรำคาญและอันตรายจากสัตว์ และมาตรการอื่นที่จำเป็นตามบริบทของพื้นที่ สำหรับการดำเนินการตาม (๑) และ (๒) ขอให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบและบังคับใช้ข้อบัญญัติ ท้องถิ่น/เทศบัญญัติอย่างเคร่งครัด

๒. สำรวจจำนวนประชากรสุนัขและแมวทั้งที่มีเจ้าของและไม่มีเจ้าของให้ครอบคลุม ทั้งพื้นที่ เช่น บ้าน วัด โรงเรียน ตลาด และสถานที่สาธารณะ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลสัตว์ไปบันทึกในระบบ Rabies One Data เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการจัดซื้อวัคซีน การฉีดวัคซีน การเฝ้าระวังโรค การสอบสวนโรคและ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรคพิษสุนัขบ้า

๓. เร่งรัดการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวให้ครอบคลุม ทั้งในสุนัขและแมว ที่มีเจ้าของและไม่มีเจ้าของ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง พื้นที่เกิดโรค พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ชายแดน และพื้นที่ที่เป็น รอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานการดำเนินงานร่วมกันในการ ฉีดวัคซีน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวให้ครอบคลุมมากกว่า ร้อยละ ๘๐ เพื่อป้องกัน

โรคในพื้นที่...

โรคในพื้นที่ กรณีพบสัตว์ที่สงสัยหรือพบผลการตรวจยืนยันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ หรือพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ให้ประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่โดยเร็ว เพื่อดำเนินการเฝ้าระวัง สอบสวน ควบคุมโรค และดำเนินการด้านวัคซีนในสัตว์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนด

๔. จัดทำแผนการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับพื้นที่ที่พบผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้า พื้นที่ที่พบสัตว์ติดเชืหรือสงสัยติดเชื พื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่ที่เคยเกิดโรค พื้นที่รอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่สาธารณะ และแหล่งชุมชน เช่น ตลาด วัด แหล่งท่องเที่ยว โรงเรียน สถานที่ราชการ เป็นต้น พื้นที่ที่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์ พื้นที่ที่มีคนงานย้ายเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก และพื้นที่ชายแดนที่มีความเสี่ยง เป็นต้น

๕. สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเหตุโรคพิษสุนัขบ้า โดยประสานความร่วมมือกับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จิตอาสา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ค้นหา แจ้งเหตุ และติดตามสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

๕.๑ กรณีพบผู้ถูกสุนัขหรือแมวกัด ข่วน เลียบบริเวณบาดแผลหรือเยื่อぶตาหรือมีเหตุสัมผัสสัตว์ที่อาจเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้า ให้เร่งติดตามและประสานหน่วยบริการสาธารณสุข เพื่อให้ผู้สัมผัสเข้ารับการประเมินความเสี่ยงและรับการดูแลป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหรือฉีดวัคซีนโดยเร็ว รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสัตว์ที่ก่อเหตุและดำเนินการตามมาตรการการควบคุมโรคต่อไป

๕.๒ กรณีพบสุนัขหรือแมวที่มีอาการผิดปกติ สงสัยป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้า สัตว์ตายโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือสัตว์ที่มีประวัติกัดหรือข่วนคน ให้เร่งแจ้งและประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่ เพื่อดำเนินการควบคุมโรค เก็บตัวอย่างและส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการตามหลักวิชาการและมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนด ทั้งนี้ ให้หลีกเลี่ยงการสัมผัส จับ เคลื่อนย้าย หรือดำเนินการกับสัตว์หรือซากสัตว์ดังกล่าวโดยไม่จำเป็น และ ห้ามนำสัตว์ที่สงสัยหรือมีความเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้าไปปล่อย ทิ้ง ผัง หรือทำลายซากโดยไม่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากอาจทำให้ไม่สามารถตรวจยืนยันโรคและติดตามผู้สัมผัสสัตว์เพื่อเข้าสู่ระบบการป้องกันโรคได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

๖. บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคเครือข่ายในพื้นที่ ตามแนวคิด “ONE HEALTH” โดยประสานการดำเนินงานระหว่างสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดหรืออำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรืออำเภอ โรงพยาบาลหรือหน่วยบริการสาธารณสุข ผู้นำหมู่บ้านหรือชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัคร จิตอาสา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อร่วมกันสำรวจ เฝ้าระวัง และค้นหาผู้สัมผัสสัตว์ที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข หรือยังไม่ได้เข้ารับการฉีดวัคซีนครบตามกำหนด และเร่งรัดนำไปเข้าสู่ระบบการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง

๗. ประชาสัมพันธ์และสื่อสารความเสี่ยงของโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยใช้ช่องทางการสื่อสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือขอความร่วมมือจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด สถานศึกษา ศาสนสถาน สื่อมวลชน ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้และความตระหนักให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะสถานที่สำคัญดังต่อไปนี้ เช่น โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลาด วัด สถานที่พักอาศัยของแรงงาน และสถานที่สาธารณะ โดยเน้นย้ำสาระสำคัญในการป้องกัน ควบคุมโรค และการปฏิบัติตนเมื่อถูกสัตว์สัมผัสหรือทำร้าย ได้แก่ “ล้างแผล ใส่ยา กักสัตว์ หามขอ และฉีดวัคซีนให้ครบตามกำหนด” โดยหากถูกสุนัขหรือแมวกัด ข่วน หรือเลียที่บาดแผล

/หรือเยื่อบุตา...

หรือเย็บตา แม้มบาดแผลเล็กน้อย ให้รับล้างแผลด้วยน้ำและสบู่อย่างน้อย ๑๕ นาที ใส่ยาฆ่าเชื้อ และรีบไปพบแพทย์ เพื่อรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และให้กักขังสัตว์ที่ก่อเหตุเพื่อสังเกตอาการเป็นเวลา ๑๐ วัน และหากพบว่าสัตว์มีอาการผิดปกติหรือตายให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที เพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติ รวมทั้งให้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับ สุนัขและแมวทุกตัว รวมถึงลูกสุนัขและลูกแมว หรือสัตว์เลี้ยง ภายในบ้าน สามารถติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าได้ หากไม่ได้รับวัคซีนหรือมีโอกาสสัมผัสสัตว์ติดเชื้อ ตลอดจน ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงและประชาชนทั่วไป นำสัตว์เลี้ยงไปเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

๘. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีหรือสนับสนุนการทำหมันสุนัขและแมวในพื้นที่ เพื่อป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มของสุนัขจรจัดหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยง เช่น ตลาด วัด โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน พื้นที่สาธารณะ สถานที่พักอาศัยของแรงงาน พื้นที่ที่มีการร้องเรียน หรือมีประวัติสัตว์กัดประชาชน พื้นที่ที่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์ และพื้นที่รอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น มูลนิธิเพื่อสุนัข ในซอย (Soi Dog Foundation) เพื่อร่วมดำเนินการตามแนวทางในหนังสือสั่งการกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๑๕๕๑ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางการบูรณาการ การทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัข-แมว กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขอยกเลิกข้อความในข้อ ๒ ของหนังสือสั่งการฉบับนี้ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้

“๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนงบประมาณในการป้องกันและควบคุม โรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอในพื้นที่ เพื่อให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรืออำเภอ จัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๙” ได้นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนอื่น ๆ ได้อีก เช่น หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรประชาชนและองค์กร การกุศล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๙

๙. ใช้กลไกคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ การประชุมคณะกรรมการจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือกลไกอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อรายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าเข้าสู่วาระการพิจารณาของคณะกรรมการดังกล่าว เพื่อบูรณาการ การทำงานในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าระหว่างหน่วยงาน และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการดำเนินงานตามแนวคิด One Health เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลและการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ระหว่าง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐. รายงานผลการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติท้องถิ่นตามข้อ ๑ พร้อมปัญหา และอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานให้ทราบ โดยให้ รายงานผ่านแบบรายงานออนไลน์ (Google Forms) ตามแบบและช่องทางที่กำหนด ภายในวันพุธที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๒๓.๖/ว ๒๕๖๙

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๒ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง โครงการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุม โรคพิษสุนัขบ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เรียน นายอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามบัญชีรายชื่อแนบท้าย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๑๕๔๖

ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบตอบรับเข้าร่วมการอบรม

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกัน ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายการป้องกันควบคุม โรคพิษสุนัขบ้าและกฎหมายที่เกี่ยวข้องการจัดทำฐานข้อมูลประชากรสุนัขและแมวในพื้นที่ในระบบ Rabies One Data เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ให้มี ประสิทธิภาพ และยั่งยืน โดยแบ่งการจัดอบรมออกเป็น ๒ รุ่น รุ่นละ ๓ วัน ณ โรงแรมเฮลท์แลนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา พัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ในการนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. มอบหมายเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมโครงการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกัน ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการป้องกันควบคุม โรคพิษสุนัขบ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ เมษายน ๒๕๖๙ ณ โรงแรมเฮลท์แลนด์ รีสอร์ท แอนด์สปา พัทยา อำเภอบางละมุง

๒. ขอให้ผู้ได้รับมอบหมายให้เข้ารับการอบรม ตอบแบบตอบรับการอบรมดังกล่าวตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และส่งให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราชทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ local6.nakhon@gmail.com ภายในวันศุกร์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๙

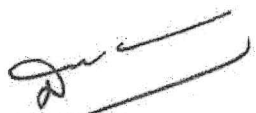
๓. กรณีแจ้งรายชื่อผู้เข้ารับการอบรมแล้ว แต่ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวติดภารกิจไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ ให้พิจารณาส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมแทนในรุ่นนั้น และแจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ เป็นการล่วงหน้าอย่างน้อยก่อนการจัดอบรมโครงการฯ จำนวน ๕ วันทำการ

๔. กรณีบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะเข้าพักก่อนหรือหลังการอบรมโครงการฯ กรุณาประสานกับทางโรงแรมเฮลท์แลนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยตรงทางโทรศัพท์หมายเลข ๑๖ ๔๗๘๔ ๘๖๓๘

๕. ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมฯ ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม และค่าที่พัก ระหว่างการอบรมฯ สำหรับค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พัก ก่อนและหลังการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมเบิกจ่ายจากต้นสังกัด ตามระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุสมณี จิตร์เพ็ชร)
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ

โทร: ๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๓๑

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๖๕๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางการบูรณาการการทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัข-แมว กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๖/ว ๕๐๔๗

ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

๒. สำเนาบันทกิจสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๔๒/๒๕๕๕

เรื่อง การกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกรมปศุสัตว์ว่า ได้มีการประชุมหารือแนวทางการบูรณาการการทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัข-แมว โดยมุ่งเน้นข้อกฎหมายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนงบประมาณ หรือจ้างสถานพยาบาลสัตว์ หรือกลุ่ม NGOs ในการร่วมดำเนินงานผ่าตัดทำหมันสุนัข-แมวในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภายใต้กรมปศุสัตว์ประกอบด้วย สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ สำนักกฎหมาย และกองสวัสดิภาพสัตว์และสัตวแพทย์บริการและหน่วยงานภายนอก ประกอบด้วย สัตวแพทย์สภา, กรมควบคุมโรค และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอส่งรายงานผลการประชุมหารือแนวทางการบูรณาการการทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัข-แมว โดยมุ่งเน้นข้อกฎหมาย จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการทำหมันควบคุมประชากรสุนัข-แมว เพื่อการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและระงับโรคติดต่อและอำนาจหน้าที่ในด้านสาธารณสุข ภายใต้กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่ได้มีการตีความและระบุในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๔๔๒/๒๕๕๕ เรื่องการกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่า “การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า” นั้น หมายรวมถึงการทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัข-แมวจริงในพื้นที่ด้วย

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนงบประมาณในการลดจำนวนประชากรสัตว์ โดยตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุน เพื่อให้หน่วยงานกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จัดทำโครงการมาขอรับการสนับสนุนงบประมาณฯ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ ซึ่งนอกจากหน่วยงานกรมปศุสัตว์แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนอื่น ๆ ได้อีก ได้แก่ หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ส่วนราชการ, รัฐวิสาหกิจ, องค์กรประชาชนและองค์กรการกุศล ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งนี้ ในบางพื้นที่ที่มีงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ขอให้จัดทำเป็นโครงการบูรณาการร่วมกัน โดยขอให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจัดสรรงบประมาณตนเองร่วมสมทบเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินโครงการฯ ร่วมกันต่อไป

/ต. ในการ ...

๓. ในการจัดซื้อเวชภัณฑ์ยาในการทำหมันสุนัข-แมว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินการจัดซื้อเองได้ แต่หากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีบุคลากรทางด้านสัตวแพทย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะแนะนำให้สนับสนุนเป็นลักษณะของเงินอุดหนุนแทนการจัดซื้อเป็นเวชภัณฑ์ให้ หรือควรมีการกำกับดูแลในการจัดซื้อโดยสัตวแพทย์ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการฯ

๔. ในการจัดจ้างภาคเอกชน เช่น สถานพยาบาลสัตว์ในการทำหมัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยใช้หลักการ การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุทั่วไป โดยกองสวัสดิการภาพสัตว์และสัตวแพทย์บริการ กรมปศุสัตว์ จะดำเนินการให้ความอนุเคราะห์ประสานออกเป็นประกาศกรมปศุสัตว์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการทำหมัน เพื่อสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการอ้างอิงค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะต่อไป

๕. กรมปศุสัตว์ โดยสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์จะดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แนวทางการบูรณาการการทำหมันควบคุมจำนวนประชากรสุนัข-แมว พร้อมตัวอย่างร่างขอบเขตของงาน (TOR) ในการจัดจ้างเอกชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกครั้งเพื่อปรับแก้ไข (ร่าง) แนวทางฯ ดังกล่าว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ และคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานฯ เพื่อทราบและพิจารณา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้เป็นแนวทางดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://shorturl.asia/xZcUt> หรือ QR code หายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

กลุ่มงานป้องกันโรค

โทร ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวสุจิตรา ดาวเรือง/

นางสาวรัตนารณ์ สองแก้ว